

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی برنامه موسسین ----- زی - روس

دوره دکتری روانشناسی عمومی - سی

گروه علوم انسانی - سی

کمیته تخصص روانشناسی - سی

مصوب یگصد و شصتین جلسه شورای عالی برنامه ریزی ----- زی

----- و رخ ۱۳۶۲/۲/۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی

دوره دکتری روانشناسی

مصوب یکمدهشصتین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

گروه: علوم انسانی

کمیته: برنامه ریزی روانشناسی

رشته: روانشناسی

دوره: دکتری

شورای عالی برنامه ریزی در یکصد و شصت و پنج جلسه مورخ ۱۳۶۷/۳/۷ براساس طرح دوره دکتری روانشناسی که توسط کمیته برنامه ریزی روانشناسی گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد:

ماده ۱- برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناسی اختاریخ تصویب برای کلیمدانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازماً اجراست.

الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تاسیس میشوند و بنا بر این تابع مقررات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.

ج: موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران

باشند.

ماده ۲- از تاریخ ۶۷/۳/۷، کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات آموزشی در زمینه دوره دکتری روانشناختی در همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ میشوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات میتوانند این دوره را با پروبرنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳- مشخصات کلی و برنامه تدریسی و سرفصل دروس دوره دکتری روانشناختی در سرفصل جهت اجرای وزارت فرهنگ و آموزش عالی درج میگردد.
رای صادره یکمده و شصت و پنج جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۶۷/۳/۷

در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناختی

- ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناختی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء بتصویب رسید.

۲) برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناختی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره یکمده و شصت و پنج جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۶۷/۳/۷ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری روانشناختی صحیح است بمورد اجرا گذاشته شود.

مورثه است :

دکتر محمد لهرادی
وزیر فرهنگ و آموزش عالی
رئیس شورای عالی برنامه ریزی

محمد شریعتی
رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت : به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ میشود.

سید محمد کاظم نائینی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

بسمه تعالی

مشخصات کلی برنامه دوره دکتری روانشناسی عمومی در دانشگاههای ایران

نظر به نیاز مبرمی که برای تربیت پژوهشگر در روانشناسی و نیز تأمین همتایان علمی دانشگاههای کشور مشاهده میشود، کمیته برنامه ریزی روانشناسی گسترده علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی با حضور اعضای کمیته و استادان روانشناسی و صاحب نظران رشته های علوم انسانی و اجتماعی دانشگاهی طی جلسات متعدد برنامه ذیل را جهت تأسیس دوره روانشناسی پیشنهاد مینماید:

الف - شرایط عمومی داوطلبان

شرایط عمومی داوطلبان ورود به دوره دکتری رشته روانشناسی، همان خواهد بود و مقررات عمومی مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی است.

ب - شرایط اختصاصی:

- ۱- دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد (فوق لیسانس روانشناسی یا علوم تربیتی) از یکی از دانشگاهها معتبر داخلی و یا خارجی که به تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی رسیده باشد.
- ۲- آشنایی به یکی از زبانهای خارجی انگلیسی، فرانسه، ویا آلمانی در حد فهم و ترجمه متون روانشناسی.
- ۳- ارائه حداقل یک مقاله علمی.

ج - برنامه درسی:

برنامه درسی مبتنی بر رعایت رشته فرعی، روانشناسی تربیتی - روانشناسی کودکان استثنائی که براساس ۶ واحد رشته فرعی برای هر گرایش ۷ واحد اختصاصی برای رشته

اصلی دکترای روانشناسی عمومی است . دروس به شرح ذیل :

۱- دروس

۱- دروس رشته های فیزی ۱۲ واحد

۲-۲- دروس اصلی ۱۶ واحد ----- سه که دانشجوی باید ۳ واحد از میان آنها انتخاب کند .

۲- رساله دکتری

تبصره ۱: دانشجویان میتوانند در هر نیمسال تحصیلی با موافقت استاد راهنما و مدیر گروه روانشناسی حداکثر ناهشت واحد انتخاب کنند .

تبصره ۲: دانشجویان میتوانند بعد از گذراندن تعداد حداقل ۲ واحد از مجموعه دروس عنوان رساله دکتری خود را طبق مقررات انتخاب کنند و در دفتر رسالات مربوط ثبت نمایند .

تبصره ۳: مدت زمان لازم برای گذراندن دروس تهیه و تدوین رساله و اخذ درجه دکتری تابع شرایط عمومی تحصیل در دانشگاه است و دانشجوی در صورت عدم توفیق بناگذاشته به ترك تحصیل خواهد ----- و .

دروس اصلی دکتری رشته

کد درس	نام درس	تعداد		ساعت		پیش‌نیازها
		واحد	جمع	نظری	عملی	
۱	بررسی تفصیلی تاریخ و مکاتب قدیم و جدید روانشناسی	۲	۳۴	۳۴	-	-
۲	آمار استنباطی و روش تحقیق پیشرفته	۳	۵۱	۵۱	-	-
۳	روانشناسی فیزیولوژیک و نوروسایکولوژی	۲	۳۴	۳۴	-	-
۴	روانشناسی آزمایشگاهی (طرحها و پژوهشهای آزمایشگاهی)	۲	۳۴	۳۴	-	-
۵	آسیب شناسی روانی با توجه به مسائل خاص فرهنگ ایران	۲	۳۴	۳۴	-	-
۶	علم النفس	۲	۳۴	۳۴	-	-
۷	روانشناسی شخصیت	۲	۳۴	۳۴	-	-
۸	روانشناسی بالین	۲	۳۴	۳۴	-	-
جمع		۱۷	۲۸۹	۲۸۹		

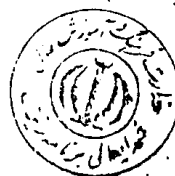

رشته فرعی : روانشناسی تربیتی

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			شناختن آمار
			جمع	نظری	تمرینی	
۹	یادگیری	۲	۳۴	۳۴	—	—
۱۰	تفکر و زبان	۲	۳۴	۳۴	—	—
۱۱	روانشناسی اجتماعی	۲	۳۴	۳۴	—	—
جمع		۶	۱۰۲	۱۰۲	—	

رشته فرعی : روانشناسی کودکان استثنائی

کد درس	نام درس	تعداد		ساعت		شناخت از مهارت
		واحد	جمع	نظری	عملی	
۱۲	روانشناسی کودکان استثنائی با تاکید بیشتر بر شخصیت کودکان استثنائی	۲	۳۴	۳۴	—	—
۱۳	بهداشت روانی کودکان استثنائی	۲	۳۴	۳۴	—	—
۱۴	روانشناسی رشد با تاکید بر کودکان استثنائی	۲	۳۴	۳۴	—	—
جمع		۶	۱۰۲	۱۰۲	—	

سرفصل دروس دوره دکتری رشته روانشناسی

عنوان

بررسی تفصیلی تاریخ و مکاتب قدیم و جدید در روانشناسی

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : تئوری

کد درس : ۱

پیش نیاز :

هدف :

مطالعه و بررسی تفصیلی گذشته میراث فرهنگی ، فکری و فلسفی علم روانشناسی هدف این درس است . بمنظور رسیدن به این هدف دو پدیده اساسی مورد توجه عمیق قرار خواهد گرفت . یکی بنسب فرهنگ رویدادهای فکری که منجر به پیدایش روانشناسی بصورت علمی مستقل گردید و دیگر تلاشهایی که دانشمندان و فلاسفه و متفکرین بزرگ در تحقق این مقصود بعمل آوردند و در آخر ارتباط این دو پدیده در ایجاد و تکامل علم روانشناسی .

سر فصل دروس (۳۴ ساعت)

قسمت اول

ریشه های فلسفی روانشناسی تا قرن هفدهم میلادی در یونان ، چین ، ایران ، مصر ، روم و هند و تاثیرات آن در تفکر اروپائیان .

ریشه های علمی روانشناسی جدید تا قرن هفدهم میلادی

روانشناسی در قرن هفدهم میلادی

روانشناسی در قرن هیجدهم میلادی

روانشناسی در اوائل قرن نوزدهم میلادی

قسمت دوم

آغاز روانشناسی علمی

مکتب روانشناسی انگلیسی در اواسط قرن نوزدهم میلادی

نظریه تکامل نوعی داروین و تاثیر آن بر روند پیشرفت علم روانشناسی

مکتب روانشناسی فرانسه در قرن نوزدهم میلادی

مکتب روانشناسی آلمان در قرن نوزدهم میلادی

پایه گذاران روانشناسی تجربی (فختر - وبر - وونت) (۹)

مکتب روانشناسی شوروی در قرن نوزدهم

مکتب روانشناسی آمریکا در قرن نوزدهم

قسمت سوم

مکتب روانشناسی متاخر

مکتب رفتارگرایی

روان‌پویایی "

ساختاری "

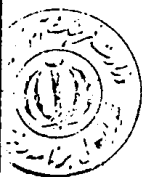
کنش‌گرایی "

گشتالت "

انسان‌گرایی "

اصالت وجود "

آمار استنباطی و روش تحقیق پیشرفته

کد درس ۲

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

- هدف: فراگیری استفاده از روشهای آماری و پژوهشی پیشرفته در روانشناسی
- هدف از روش تحقیق آشنا ساختن دانشجویان به موارد زیر است:
- روش تحقیق علمی و کاربرد آن در تعلیم و تربیت روانشناسی
 - انواع تحقیق (پژوهش تاریخی، توصیفی، علمی، تجربی، مقایسه‌ای، ...)
 - با تاکید ویژه‌ای بر طرحهای تحقیق تجربی
 - نحوه استفاده از طرحهای مختلف با آزمایش
 - تهیه و تدوین گزارش تحقیق و چگونگی تنظیم پایان نامه تحقیق

سرمختل در روز (۵ ساعت)

- ۱- مروری بر مقایسه‌های دو گروهی و چند گروهی (مستقل و وابسته) برای داده‌های طبقه‌ای، رتبه‌ای، فاصله‌ای

Factorial ANOVA

۲- تحلیل واریانس چند عاملی

اثرات اصلی و اثرات تعاملی

Planned orthogonal comparisons

۳- مقایسه‌های طرح ریزی شده متعامد

Post-hoc multiple comparisons

۴- مقایسه‌های چند گانه طرح ریزی نشده

One-way ANCOVA

۵- تحلیل کوواریانس یکسویه

Factorial ANCOVA

۶- تحلیل کوواریانس چند عاملی

Part / Partial correlations

۷- همبستگی جزئی / پاره‌ای

Multiple Regression Analysis

۸- تحلیل رگرسیون چند متغیری

استفاده از متغیرهای ساختگی (Dummy) در تحلیل رگرسیون

ارتباط رگرسیون چند متغیری با تحلیل واریانس

Causal Modeling (Path analysis)

۹- مدل پردازی علی (تحلیل مسیر)

Structural Equation Models

مدلهای معادلات ساختاری

Recarsine Models

مدلهای برگشت پذیر

Non - recursive Models

مدلهای برگشت ناپذیر

Identification

همانندی، زیرمانندی، زیرمانندی

Under - identification

over - identification

۱۰- تحلیل عوامل، تحلیل مولفه ها

Factor Analysis

Component Analysis

نقش پژوهش علمی

علم و وظایف آن - هدفهای علم، تبیین علمی، تشریحی، ماهیت پژوهش علمی
ویژگیهای فرآیند پژوهش علمی، روش علمی، مراحل فرآیند پژوهش

انتخاب مسئله و تشکیل فرضیه

دلائل نظری و کاربردی تدوین مسئله پژوهش، ویژگیهای مسئله پژوهشی
تدوین فرضیه و چگونگی تشکیل آن، منابع فرضیه ها، اهمیت فرضیه ها، کلیت ویژگی
آنها.

مفاهیم، سازه ها، تعاریف

مفهوم سازه، متغیر، تعاریف سازنده، تعاریف عملی

تشخیص و نامگذاری متغیرها

متغیرهای مستقل و وابسته

متغیرهای تعدیل کننده (واسطه)، متغیرهای کنترل

(Intervening vars

سازه ها، مشاهده پذیرها و متغیرهای مداخله گر)

ساختن تعاریف عملی برای متغیرها ، آزمون پذیری

تکنیک های دستکاری و کنترل متغیرها

روائی پژوهش ، عوامل موثر در روائی درونی و بروئی
استفاده از گروه کنترل ، معادل کردن گروههای آزمایشی و کنترل
تصادفی ساختن ، استفاده از زوجهای جور شده
جور کردن گروهها ، استفاده از گروه بعنوان کنترل خود
استفاده از تکنیک های دیگر برای کنترل •
نمونه برداری

تعاریف ، اصطلاحات
پارامتر جامعه و مشخصه های آماری نمونه ، توزیع نمونه برداری
طرح نمونه برداری ، روشهای نمونه برداری •
نمونه برداری تصادفی ساده ، نمونه برداری منظم ، نمونه برداری طبقه ای
نمونه برداری خوشه ای ، نمونه برداری سهمیه ای ، نمونه برداری چندمرحله ای

واریانس و کنترل آن

تعریف واریانس ، انواع واریانس
واریانس بین گروهها یا واریانس تجربی
واریانس اشتباه (خطا) ، واریانس داخل گروهها
هدف واریانس بین گروهها از واریانس کل
مولفه های واریانس ، تفاوت های فردی ، اشتباه تصادفی
کوواریانس ، واریانس عامل مشترک
اصول تحلیل و تفسیر داده ها

تجزیه و تحلیل داده ها ، تعبیر و تفسیر نتایج حاصل از تحلیل
فراوانیها و اندازه های پیوسته ، قواعد مقوله بندی (دسته بندی)
انواع تحلیل های آماری
تحلیل های فراوانی ، نمودارهای متغیرهای مستقل وابسته
شاخصهای رابطه ها ، تحلیل تفاوتها (۱۳)

تحلیل واریانس و روشهای وابسته

تحلیل چند متغیری

تفسیر دادههای پژوهش ، ارتباط با یافته ها و نتایج مطالعات دیگر .

- 1- *Research method in Education : Fox*
- 2- *Fundamental Research in behavioral Science : Kerlinger*
- 3- *Educational Research ; Borce and Gall*

روانشناسی فیزیولوژیک و نوروسیکولوژی

تعداد واحد : ۲

کد درس ۳

نوع واحد : نظری

پیش نیاز :

هدف : فراگیری روانشناسی فیزیولوژی و نوروسیکولوژی و کاربرد آن در افراد

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

بخش اول :

محرك و عكس العمل - بازتابها - اصل تعادل حیاتی - مدل سیرتیک - سلول عصبی

سیستم عصبی نخاعی و مغزی - تعریف روانشناسی فیزیولوژیک

بخش دوم - روشهای روانشناسی فیزیولوژیک

ثبت فعالیت های الکتریکی : الکتروانسفالوگرام EEG - الکترومیوگرام EMG

الکترواکولوگرام EOG - الکتروکاردیوگرام EKG - الکترودرماتوگرافی EDG

پونیموگرافی PG

قطع اعمال مغزی - تحریک الکتریکی و شیمیایی مغز

بخش سوم - سیستم حسی

ادراک بینایی ، شنوایی ، تعادل و لامسه

پتانسیل فراخوانده - فیزیولوژی و روانشناسی درد

Arousal Reticular activity system

بخش چهارم : بیداری و خواب

سیستم فعالیت ، دستگاه فعال کننده شبکه ای ARAS ، فرضیه دوگانه بیدارشدگی

دقت و پتانسیل الکتریکی مغزی ، الکتروفیزیولوژی خواب ، مراحل مختلف خواب ، مرکز خواب

و چگونگی تنظیم آن ، رابطه مرحله خواب REM و خواب دپن

بخش پنجم: استرس (فشار)

مکانیسم استرس ، مراحل سازگاری عمومی ، رابطه سیستم - هورمونیک با استرس ، واکنش ارگانیسم در برابر استرس ، مکانیسمهای دفاعی روانی .

بخش ششم - انگیزش و هیجان

انگیزش ، مراحل مختلف انگیزش - سائقهایی که از اصل تئوریهایی پیروی میکنند و نمیتوانند - مراکز گرسنگی و تشنگی و جنسی - هیجان ، تغییرات فیزیولوژیکی و بیوشیمیایی هیجان - تئوریهای هیجان - پرخاشگری - مرکز پرخاشگری

بخش هفتم : یادگیری

محل یادگیری - اهمیت نیمکره های منفرجه - شرکت مراکز پائین ، بازی در یادگیری - چگونگی یادگیری - مواد یادگیری - تئوری مولکولی یادگیری - استدلال و یادگیری - یادگیری - یادگیری و تغییرات سلولی .

سرفصل درس نو رو پسیکولوژی

بخش اول : پایه های بیولوژیک و زیستی

ساختار پروتئینها - ساختمان اسید نوکلئیک - سنتز آنزیمها - ساختمان سلول و وجه تمایز اجزا . آن .

بخش دوم : سلول عصبی

تحریک عصبی - ایجاد تحریک - انتشار تحریک - انتقال تحریک

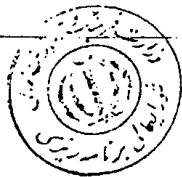
بخش سوم : سیستم هورمونی

هورمون بخش مرکزی غده فوق کلیه - هورمون تیروئید - هورمون بخش قشری غده فوق کلیه - هورمون جنسی مرد و زن - هورمون هیپوفیز - هورمون لوزالمعده - هورمون اپی فیز .

بخش چهارم : روشهای نوروپسیکولوژی

روش تحریک منافع منفی - روش بی منفی سازی - روش جداسازی نیمکره ها
روش تحریک هدف دار بلولهای عصبی - تحریک الکتریکی - ال . و انسفالوگرام
(ارتباط هوش ، شخصیت و فعالیت ، امواج الکترانسفالوگرام ، پتانسیل
فراخوانده - ماگنتوانسفالوگرام) (۱۶)

بخش پنجم : ادراك

خواب لامسه ، تعادل ، شنوایی ، بینایی ، چشایی و بویایی
پتانسیل حواس شنوایی ، بینایی ، لامسه ، چشایی و بویایی

ارتباط بین پتانسیل باکیفیت و شدت تحریک - ارتباط بین پتانسیل و تجربه
اهمیت پتانسیل فراخوانده در روانشناسی

بخش ششم : رفتار

سیستم برنده - ماهیچه - ساختار سلول ماهیچه ای - سیناپس عصبی ماهیچه ای
واحد حرکتی - تارهای حرکتی درون دوکی گامالا و تارهای حرکتی بیرون دوکی

آلفا α

چگونگی اعمال غیر ارادی - ارتباط منز با رفتار

بخش هفتم : زمینه فعالیت

وضعیت آگاهی - هیجان - انگیزش - تئوریهای فعالیت - ارتباط منز با زمینه

فعالیت

بخش هشتم : یادگیری

محل یادگیری - اهمیت نیمکره های منز ، شرکت مراکز پائین مغزی در یادگیری

چگونگی یادگیری - مواد یادگیری - تئوری مولکولی یادگیری - اسید ریبونوکلیئیک و یادگیری -

یادگیری و تغییرات سلولی

متابع خارجی

1. BROWN, T.S. Patricia M. WALACE. Physiological Psychology New York, Academic Press, 1980.
2. ROSENZWEIG, M.R. Physiological Psychology lexington, D.H. Heath and Co. 1982.
3. M.A. JEVES and G. BAUMGARTNER, Methodes in Neuropsychology, 1986. Pergamon Press New York.
4. U. E. KOTLIAR, Neural mechanism of conditioning perganoimpress 1984, New York Oxford.

روانشناسی آزمایشگاهی (طرح ها و پژوهشهای آزمایشی)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : تئوری

پیشنیاز :

کد درس :

هدف: آشنایی با اصول طرحها و پژوهشهای آزمایشی، آشنایی با آخرین پژوهشهای آزمایشگاهی (انسانی و حیوانی)، طرح یک پژوهش و انجام عملی در آزمایشگاه، شناخت و کاربرد برخی تستهای سنجش هوش و استعداد و شخصیت، شیوه نگارش تهیه نگارش و تهیه گزارش پژوهش آزمایشگاهی.

سرمتعل دروس (۳۴ ساعت)

۱- موضوع مطالعه روانشناسی آزمایشگاهی و سیر تحولی آن

- روانشناسی آزمایشگاهی در قرن نوزدهم

- روانشناسی آزمایشگاهی بعد از وونت تا به امروز

- روانشناسی آزمایشگاهی حیوانی، انسانی و تطبیقی

۲- طرح های آزمایشی

۳- ابزار آزمایشگاهی

۴- آزمایشات در زمینه های :

- احساس و ادراک

- یادگیری

- فیزیولوژی عمومی (انگیزش و هیجان)

۵- کاربرد تستهای هوش و استعداد و شخصیت در آزمایشگاه

- تست استنفورد - بینه

- تست وکسلر خردسال و بزرگسال

- تست $D.A.T$

- تست $M.A.I.P$

- تست $M.M.P.I$

تست T.A.T

تست رویشاخ

تستهای سنجش رفتارهای روانی - اجتماعی (گروه سنجش ، ارتباطات)

۶- چگونگی بررسی داده‌های آزمایشگاهی

۷- تفسیر و تحلیل آماری نتایج

۸- چگونگی تهیه گزارش آزمایشگاهی

منابع :

1 - Experimental psychology Woodworth and Shulzberg

2 - Traite de psychologie experimentale

.FRAISSE - PIAGET IX. V - 1969 P.U.F

منابع فارسی :

۱- روانشناسی تجربی : تالیف دکتر مفر داعی

۲- روانشناسی تجربی : ترجمه دکتر حمزه گنجی

۳- روانشناسی تجربی : تالیف دکتر محمدحسین سروری

آسیب شناسی روانی با توجه به مسائل خاص فرهنگ ایران

تعداد واحد : ۶

نوع واحد : نظری

کد درس :

پیش نیاز :

هدف : بررسی و مطالعه وسیع در نظریه ها ، مفاهیم ، اصول و قوانین و کاربرد روش ها و کشفیات علمی و عملی دانشهای روانشناسی و روانپزشکی و رشته های وابسته به آنها در شناخت ناهنجاریهای روان و رفتار انسان :

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

سبب شناسی ناهنجاریهای روانی :

بررسی عوامل مختلف جسمانی ، روانی ، اجتماعی و فرهنگی همراه با پژوهشهای

مربوطه آنها

نشانه شناسی و طبقه بندی بیماریهای روانی :

مطالعه تطبیقی روش متفاوت و متعددی که در دنیا برای طبقه بندی وجود دارد .

اختلالات نوروتیک :

علائم ، سبب شناسی و طبقه بندیها همراه با نظریه ها و پژوهشهای جدید در این

زمینه :

اختلالات روان - تنی :

نظریه های مکتبهای مختلف روانشناسی و روانپزشکی و تحقیقات اخیر در این ارتباط :

"	"	"	"	"	"	اختلالات عاطفی :
"	"	"	"	"	"	بیماری اسکیزوفرنیا :
"	"	"	"	"	"	اختلالات پارانوئید :
"	"	"	"	"	"	اختلالات شخصیت :
"	"	"	"	"	"	اختلالات جنسی :
"	"	"	"	"	"	اعتیاد :
"	"	"	"	"	"	اختلالات منر :

عقب ماندگی ذهنی: نظریه های مختلف روانشناسی و روان پزشکی و تحقیقات اخیر در این
ارتباط

- 1) *Abnormal psychology* : sarason
- 2) *Psycho pathology* : Sahakian
- 3) *Diagnostic and Statistical Manuel (DSM III R. 1987)*

علم النفس

کد درس ۶

تعداد واحد : ۲
نوع واحد : نظری
پیش نیاز :

هدف : آشنایی با مفهوم انسان از دیدگاه اسلام و دیدگاه های
روانشناختی اسلام و فلسفه اسلامی ، تعاریف مختلف نفس و روح ،

سرفصل دروس : (۵۴ ساعت)

انسان از دیدگاه قرآن - انسان از دیدگاه فلسفه اسلامی - علم النفس
از دیدگاه دانشمندان اسلامی ، ابن سینا ، غزالی ،
- مفهوم عقل از دیدگاه قرآن - مفهوم نفس از دیدگاه قرآن - فارابی ، ابن سینا
غزالی ،
منابع اصلی :

- ۱- علم النفس از دیدگاه غزالی تألیف "حجتی کرمانی" جلد ۱ و ۲
- ۲- اسفار ، نوشته ملاصداری شیرازی ، ترجمه جواد مصلح
- ۳- علم النفس از دیدگاه دانشمندان اسلامی تألیف دکتر احدی

روانشناسی شخصیت

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

کد درس: ۷

پیشنیاز:

هدف: فراگیری و استفاده از دیدگاههای مختلف و تئوری های شخصیت و آشناسیدن آنها به کاربرد آنها در روانشناسی.

مرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ۱- تعاریف مختلف از شخصیت و انتقادهای وارد بر آن
- ۲- رشد و تکامل شخصیت و چگونگی تاثیر عوامل مختلف بر آن
- ۳- نقش فرد بر روی شخصیت
- ۴- دیدگاههای فرید و تئوری روانکاوی و ارزشیابی نظریه فروید
- ۵- * نشوونمایید بیم
- ۶- * تئوری پیونگی
- ۷- * آدلر
- ۸- * اریکسون
- ۹- * انسان گرایان
- ۱۰- * فردم، هویت، سالیان
- ۱۱- * چگونگی شخصیت درونهای مختلف آن
- ۱۲- * تئوریهای عامل و تست شخصیت آلبرت
- ۱۳- * دیدگاههای میلرود و لارد
- ۱۴- * تئوری راجرز
- ۱۵- * چگونگی تاثیر روابط اجتماعی بر شخصیت

روانشناسی بالینی

کد درس ۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشیناز: ندارد

مدت: —

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

بخش اول - تاریخچه روانشناسی بالینی

- بررسی موشع روانشناسی بالینی در جهان امروز

- بررسی تاریخچه تکامل روانشناسی بالینی و وضع موجود آن در ایران

بخش دوم - مروری بر پژوهش‌های اخیر درباره روش‌های موجود در روانشناسی بالینی

بخش سوم - استفاده از تاریخچه فردی در ارزشیابی شخصیت و نابهنجاریهای آن

و اعتباریابی آن

بخش چهارم - استفاده از آزمونهای روانشناختی در روانشناسی بالینی به منظور

تشخیص نابهنجاریهای روانی و ویژگیهای شخصیت انسان

بخش پنجم - مباحثه بالینی تشخیصی

بخش ششم - روان درمانی: تاریخچه، اهمیت، نظریه‌ها، روش‌ها و پژوهش‌های

مربوط به اعتبار آن در درمان بیماریهای روانی، نابهنجاریهای رفتاری

و تغییر رفتار فردی و گروهی در انسان

روانشناسی یادگیری

۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیناز :

هدف : آموزش نظریه های مربوط به یادگیری و تأثیر آن بر عملیات آن

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

اهمیت یادگیری و اهمیت آن

نظریه های یادگیری و انتقاد هائی که بر آن از نظر روانشناسی و آموزش وارد است .
یادگیری از طریق تقلید ، نظریه میدانی ، گاهتری ، میلر ، و یادگیری از طریق انباشته ای
.....

اختلالات یادگیری و علل آن (عصبی ، رفتاری ، محیطی)

شناخت علل و بازسازیهای خواندن و محاسبه و نوشتن

تفکر و زبان

تعداد واحد : ۳

کد درس : ۱۰

نوع واحد : تئوری

پیش نیاز :

هدف : آشنایی به یکی از پیچیده ترین مسائل روانشناسی ، یادگیری و تفکر از طریق بررسی بحثهای نظری و انتقادی و آزمایشهایی که در رابطه با یادگیری و تفکر و زبان موجود است .

مرفضل دروس : (۳۴ ساعت)

نظریه های مختلف یادگیری - تحقیقات و مطالعات جدید در زمینه یادگیری .
تئوریهای موجود درباره شناخت مفهوم ، جداسازی تجربیات ، چگونگی مطالعه تفکر ، پویایی تفکر و حل مسئله ، استدلال ، خلاقیت ، ارزشیابی خلاقیت ، تحلیل فرآیند خلاقیت ، کوششهایی که در جهت توسعه و گسترش خلاقیت بکار برده میشود .
تأثیر خانواده و فرهنگ در تفکر ، شیوه های اندیشیدن .

منابع :

- 1- Psychology and Learning
- 2- Psychology and Language and Thought

۳- تفکر منطقی : دکتر علی شریعتمداری

۴- اندیشه و زبان : ترجمه دکتر قاسم زاده

درس روانشناسی اجتماعی

کد درس ۱۱

تعداد واحد :

نوع واحد :

پیش نیاز :

هدف :

سرفصل دروس (ساعت)

اهداف کلیات و مقدمات

تعاریف

نظریه های روانشناسی اجتماعی

موضوع و هدف

تاریخچه مختصر

یادآوری از دوره های قبل

۲- فرد در گروه

تاثیر گروه بر رفتار فرد

همبستگی با جماعت

اطاعت و فرمانبرداری

رفتار کناره گیری در موقعیت اضطراری

تغییر تصمیم در جمع (Risky Shift)

۳- پویایی گروه

نظریه های پویایی گروه

گروه های مواجهه

گروه های آموزش حساسیت (S-group)

گروه های آموزش روابط انسانی (T-group)

(۲۲)

۴- همکاری و رقابت در گروه‌های کوچک

رفتار همکاری و رفتار رقابت

مسائل همکاری

مسائل رقابت

۵- رهبری و مدیریت

نظریه های مربوط به رهبر

شخصیت و رهبری

ویژگیهای اجتماعی رهبری

عوامل اجتماعی موثر در رهبری

۶- کشش و جاذبه

چرا مردم به سوی یکدیگر جذب می شوند ؟

اثرات تعجید و تحسین

شباهت ها

تضاد ها

همانند سازی

علائق متقابل و وجوه مشترک

حفظ و نگهداری دوستی

۷- اخلاق و ارزشهای اخلاقی

نظریه های اخلاق

تعاریف

شاخص ها

رشد اخلاق

تحقیق در اخلاق

آموزش اخلاق

— هوشی

— تاجفیل

— مسکوریمسی

— دواز

۸- فرد در گروه

— تاثیر گروه بر رفتار فرد

— همبستگی با جماعت

— اطاعت و فرمانبرداری

— رفتار کناره گیری در موقعیت اضطراری

— تغییر تصمیم در جمع (Risky Shift)

۹- پویایی گروه

— نظریه های پویایی گروه

— گروه های مواجهه

— گروه های آموزش حساسیت (S-group)

— گروه های آموزش روابط انسانی (T-group)

۱۰- همکاری و رقابت در گروه های کوچک

— رفتار همکاری و رفتار رقابت

— مسائل همکاری

— مسائل رقابت

۱۱- رهبری و مدیریت

— نظریه های مربوط به رهبر

— شخصیت و رهبری

— ویژگی های اجتماعی رهبری

— عوامل اجتماعی موثر در رهبری

۱۲- کشش و جاذبه

— چرا مردم به سوی یکدیگر جذب می شوند ؟

— اثرات تمجید و تحسین

— شباهت ها

- تضادها
- همانند سازی
- علائق متقابل و وجوه مشترک
- حفظ و نگهداری دوستی
- ۱۳- اخلاق و ارزشهای اخلاقی
- نظریه های اخلاق
- تعاریف
- شاخص ها
- رشد اخلاق
- تحقیق در اخلاق
- آموزش اخلاق

- ۱۴- روانشناسی اجتماعی تحقیق روانشناسی
- همکاری آزمودنی در جهت تأیید یا رد داده ها
- آزمودنی های داوطلب
- محیط آزمایشگاه و مسئله تصمیم نتایج
- گرایش محقق به تأیید فرضیه خود

منابع

الف- فارسی : اتوکلین برگ : روانشناسی اجتماعی، ترجمه دکتر طیمحمد کاردان
نشر اندیشه ۱۳۵۴

دکتر طیمحمد : مسائل روانشناسی جمعی و روانشناسی اجتماعی
(مجموعه مقالات)

کریم و کراچیایید: فرد در اجتماع، ترجمه دکتر محمود منافی، نشر
ابدیده

الیوت ارونسون : روانشناسی اجتماعی، ترجمه دکتر حسن شکرکن
انتشارات رشد ۶۶

ب- انگلیسی

- Lawrence, S. Wrightsman: Social Psychology in the Seventies,
Holt- Rine hart a winston, 1977.
Lawrence, S. Wrightsmanq John, C. Brigham:
Contemporary issues in social psychology, Brooks/Dole, 1973
Deux a wrightsman: social psychology in the Eighties Holt-Rine hart.
a winston, 1984.
Social Psychology in the 80s
5th edition
Deaux Wrightsman

روانشناسی کودکان استثنائی با تاکید بر شخصیت این
کودکان

کد درس ۱۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : فراگرفتن نظریات مربوط به شخصیت ، موجود در علم روانشناسی
و مخصوصاً شخصیت کودکان استثنائی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تتبع و مطالعه و بررسی در نظریه ها و دیدگاههای مختلف شخصیت ، کودکان استثنائی
با توجه به جنبه های پژوهشی و فایده های قابل سنجش و تفسیر آنها در ایران ، از جمله
مکاتبی مانند : تحلیل گرایان کلاسیک ، تحلیل گرایان جدید ، رفتارگرایی ، گشتالت
پدیده گرایی ، هستی گرایی ، انسان گرایی
انواع مختلف بیماریهای کودکان استثنائی بصورت عام و شخصیت این نوع کودکان مثلاً
شخصیت کودکان سندرم دان ، گالاکتوزی ، ایس لوئیا ، کودکان کورن
چگونگی تاثیر مشاوره روانشناسی با خانواده کودکان عقب مانده ذهنی .

بهداشت روانی کودکان استثنائی

تعداد واحد : ۲

کد درس ۱۳

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : مطالعه نظریه ها و پژوهش ها و نیز انجام پژوهشهای در زمینه عواملی که از بروز ناهنجاریهای روانی در افراد و اجتماعات جلوگیری نموده بخصوص سبب پیشگیری از ناهنجاریات روانی در فرهنگ و اجتماع کودکان استثنائی می گردد .

سر فصل : (۳۴ ساعت)

بسیار سنی تعاریف و مفاهیم مورد بحث در بهداشت روانی در جهان امروز
رابطه انگیزه ها با بهداشت روانی در انسان
انگیزه های جسمانی و اهمیت و ارتباط آن با بهداشت روانی انسان
انگیزه ها و شرایط و عوامل فرهنگی و اجتماعی در رابطه با بهداشت روانی
یادگیری و رابطه آن با بهداشت روانی در کودکان استثنائی
اهمیت مراحل رشد در تأمین بهداشت روانی کودکان (استثنائی)
مطالعه تطبیقی عوامل ایجاد کننده بهداشت روانی در فرهنگ ها و اجتماعات
مختلف رابطه خانواده با بهداشت روانی در کودکان استثنائی
اهمیت مدرسه در تأمین بهداشت روانی کودکان استثنائی
رابطه اخلاق با بهداشت روانی در کودکان استثنائی
رابطه استرس با بهداشت روانی در کودکان استثنائی
ارتباط محرومیت با بهداشت روانی در کودکان استثنائی
اهمیت وسائل ارتباط عمومی (رادیو - تلویزیون - انتشارات) در بهداشت روانی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۴۶۴۳

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگستان آموزش عالی

دستور العمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، سه ماهه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۳-۲: برای رشته هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها تا سقف کارشناسی برای رشته های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۳-۱ قرار نمی گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می توانند از نیم سال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می شود.
 - ب: در سبانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده اند و دانشجویان در سبازا قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
 - ج: گذراندن در سبانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۴/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۳ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستور العمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد تصحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا جاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: م. د. وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

م. د. وزارت آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس هرم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم ناشینی

د. ا. ا. عالی برنامه ریزی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

شماره ۲۲/۳۶۴۹

پیوست

بررسی

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۲/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۲/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی، به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضروری و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد و این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد

۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد)

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph.D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد میتواند اختصاص به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضروری، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۲ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برجاء اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

نماینده شورای عالی برنامه ریزی